

DE STER VAN NEDERLAND

1 SEPTEMBER 1933

No. 17

38e JAARGANG

O, vast als een rotssteen is, ziele, Gods Woord,
Een aanbeeld gelijk waarop lang is gehoord
't Rinkinken van hamers op bout en op staaf:
De hamers versleten, het aanbeeld is gaaf!

DE BIJBEL

Door Dr. John A. Witsoe

Zijn oorsprong

De resultaten van alle degelijke wetenschappelijke onderzoekingen worden door de Heiligen der Laatste Dagen gaarne aanvaard, de bijbelkritiek niet uitgezonderd. Voor ons echter is het bestaan van God het best gestaafde, het meest bewijsbare, vaststaande feit. Deze kennis kan niet opzij geschoven worden bij het instellen van eenig menschelijk onderzoek en vooral niet wanneer het bijbelsch onderzoek betreft.

Sedert den aanvang van het menschelijk bestaan heeft de Heere tot Zijne kinderen op aarde gesproken en hen geïnspireerd. De waarheid is met hen geweest van den eersten dag af. En zoo spreekt Hij ook heden ten dage tot den mensch en inspireert hem. Op verschillende tijden heeft de geest des Heeren den mensch bewogen om de eeuwige waarheden, aan hem geopenbaard omtrent het menschelijk bestaan, op te teekenen. Zoo ontstonden de Heilige Schriften.

De tekst

De Schriften zijn van God en onder Zijn toezicht gegeven, doch in menschelijke taal gesteld. Dit is altijd het geval geweest. In deze dagen zeide de Heere, sprekende tot Joseph Smith: „Deze geboden

zijn van Mij, en werden aan Mijne dienstknechten in hunne zwakheid gegeven, volgens de wijze van hunne taal, opdat zij tot verstand mochten komen." Dat beteekent dat de Heere Zijn werk volbrengt voor ons welzijn door middel van aardsche instrumenten. Het is daarom te begrijpen dat in den uitwendigen vorm fouten konden insluipen, doch de innerlijke kern der eeuwige waarheid is bewaard gebleven voor hen die de taal lezen en begrijpen kunnen. Deze leerstelling wordt met zeldzame schoonheid door Moroni, één van de profeten van het Boek van Mormon, verklaard: „tevens hebt Gij ons woord machtig en groot gemaakt, zoodat wij het zelfs niet kunnen schrijven; daarom, als wij schrijven zien we onze zwakheid en misplaatsen onze woorden; en ik vrees dat de volkeren met ons woord zullen spotten." Op deze wijze is de inhoud der Schriften verkregen.

Daar deze vroegere manuscripten, lang voordat de boekdrukkunst was uitgevonden, uit de hand werden gecopiëerd en dit dikwijls door ongeloofigen gedaan werd, die voor den inhoud geen respect hadden, slopen er fouten en veranderingen in. Wanneer wij bevereren te gelooven dat de Bijbel het Woord van God is, in zoverre als hij nauwkeurig is vertaald, hebben wij het oog op alle veranderingen, in alle overschrijvingen en vertalingen, zelfs in de oorspronkelijke manuscripten. De Kerk is daarom in volle sympathie met het verklaarde doel van de bijbelkritiek.

Bewaard gebleven

De Schriften bevatten de kostbaarste waarheden van het menschdom. Zij geven een volledige uiteenzetting van God's wet voor 's menschen gedrag en eindbestemming. Zonder hen zou de aarde er inderdaad slecht aan toe zijn.

Het was inbegrepen in het doel, waarvoor de mensch op aarde is geplaatst, dat het plan van zaligheid, met al de daarin vervatte beginselen, van den aanvang af aan hem geopenbaard zoude worden. De Schriften zijn als een gave van God. Zij bevatten niet alleen de geschiedenis van 's menschen eigen gedachtewerk, maar eveneens van de handelingen des Heeren met Zijn aardsche kinderen. Op deze wijze wordt onze Hemelsche Vader beter begrepen.

Het bestaan van God erkennende en eveneens de leerstelling dat het Evangelie met een vooropgezet doel aan den mensch gepredikt is, kan het geloof geen ingang vinden, dat de Heere zou toestaan dat deze waardevolle gaven geheel verloren zouden gaan en de kinderen der menschen te eeniger tijd zonder een getuige van Hem gelaten zouden worden.

Het is daarom dat de Heilige Schriften temidden van de wisselvalligheden der tijden bewaard zijn en, wel-is-waar verminkt door onachtzame menschen, doch temidden van al de menschelijke fouten en onvolmaaktheden, nog steeds de boodschap dragen van het karakter Gods, van 's menschen verwantschap tot de Godheid

en van de eeuwige en glorievolle eindbestemming van het menschelijk geslacht.

De Schriften zijn nimmer geheel aan de willekeur van den mensch overgelaten geweest.

Samenstelling en inhoud

Het bijbelverhaal omvat lange tijdvakken en bestaat uit vele boeken, van verschillende schrijvers. In deze opzichten staat de Bijbel gelijk met het Boek van Mormon. We kunnen niet altijd met zekerheid vaststellen wie de schrijver der boeken is geweest. Het is niet onmogelijk dat in den loop der jaren het auteurschap van verzamelingen van geschriften aan den verkeerden schrijver is toegeschreven, of bij gebrek aan zeker weten, aan een toentertijd vooraanstaand schrijver.

De bijbel geeft de geschiedenis van een volk, dat als een gevolg van eigen handelingen zoowel tijdperken van voor- als van achteruitgang heeft doorgemaakt. De manier, waarop de Heere met dit volk handelde, is door heel het boek heen omschreven. Zijn leeringen zijn algemeen en kunnen toegepast worden op elk volk, in elk land en in iedere eeuw.

De Bijbel is geen wetenschappelijke verhandeling. Zooals echter van zelf spreekt, weerspiegelt het verhaal de kennis van die dagen, doch de gebeurtenissen er in vermeld hebben in de allereerste plaats te doen met gedragsregels, tegenover God en tegenover den mensch, en deze zijn geheel onafhankelijk van louter wereldsche wetenschap. De Bijbel kan niet goed begrepen worden, tenzij bij het lezen ervan de wijze en het doel van de samenstelling in het oog worden gehouden.

De letterkundige vorm

Zooals met alle goede boeken het geval is, zijn ook in den Bijbel alle letterkundige methoden toegepast, noodig om de lessen er in verrat begrepen te doen worden. Hij bevat geschiedenis, poëzie en allegorie. Deze zijn echter niet altijd te onderscheiden nu er eeuwen verlopen zijn sinds de oorspronkelijke schrijvers hun werk deden. De ideeën in den Bijbel, de oorspronkelijke en onveranderlijke, zijn waar; het voertuig is menschelijk en dikwijls bedriegelijk. Veel onnoodige discussie is gevoerd omdat critici de werkelijke boodschap niet apart konden houden van het kleed waarin zij werd gestoken. Heiligen der Laatste Dagen trachten den Bijbel redelijkerwijs te lezen. Brigham Young stelde de pertinente vraag: „Leest gij de Schriften, mijne broeders en zusters, alsof gij bezig waart ze te schrijven, duizend, tweeduizend of vijfduizend jaar geleden? Leest gij ze alsof gij in de plaats stondt van de mannen, die ze indertijd schreven?” Dat is de eenigste manier waarop de verscheidenheid van bijbelstijl en -vorm begrepen kan worden; doch de noodzakelijke zedelijke leerstellingen,

er in gegeven, kunnen door iederen lezer, ook zonder wetenschappelijke kennis, begrepen worden.

De God van den Bijbel

Veel onnoodig debat is gevoerd omtrent den God van den Bijbel. Het Goddelijke Wezen, dat was van den beginne en dat onze Vader is, is de God van den geheelen Bijbel. Doch Hij bestuurt deze aarde door Zijn Zoon Jezus Christus, aan Israël bekend als Jehova. In zijn tegenwoordigen vorm maakt het Boek dit onderscheid niet altijd duidelijk en dientengevolge zijn ontelbare argumenten aangevoerd omtrent de Godsnamen, voorkomende in de Heilige Schriften.

De Heere openbaarde Zich aan Adam, Abraham en vele anderen. Deze mannen vanouds bezaten een volle kennis des Heeren. Het geschreven woord is natuurlijkerwijze niet zoo volledig als het gesprokene. Dan waren er ook tijden van betrekkelijke duisternis, waarin de kennis van het karakter en den aard des Heeren geleidelijk afnam, zooals bijv. in de dagen van de Egyptische ballingschap. Er was eveneens, klaarblijkelijk, als de eeuwen kwamen en gingen, een zich ontwikkelend begrip aangaande God, Zijne eigenschappen en Zijn verwantschap tot den mensch. Rechtvaardige menschen, onder de wet, namen toe in kennis.

Al deze dingen kan men in den Bijbel lezen. Vele bijbelstudenten, het steeds ontplooiende begrip van den éenen waren God onder Israël opgemerkt hebbende, vormden de conclusie dat Jehova ontstaan was als een uitvloeiSEL van de afgoden, welke door de heidensche volkeren gediend werden gedurende Israël's vroegste tijden. Dit is echter een stelling zonder vasten grond.

Wonderen

De bijbelkritiek, in het bijzonder van ongeloofigen, heeft heel wat te zeggen gehad omtrent de in den Bijbel opgeteekende wonderen. In den laatsten tijd is dit echter veel minder geworden, want deze eeuw is een eeuw van wonderen, welke in vele gevallen de in de Schriften vermelde overtreffen. In onzen tijd van de radio zou het, op zijn zachtst uitgedrukt, ongepast zijn te spotten met de stille, zachte stem welke tot Elia sprak.

Het aanvaarden van de idee, dat God de werkelijke bestuurder is van de zaken der menschen — binnen de grenzen van 's menschen vrijen wil, — verklaart wonderen. Het moet heel eenvoudig zijn voor den Schepper van hemel en aarde om de bestaande krachten zóó in gebruik te stellen, dat de resultaten ervan als wonderen beschouwd worden. Datgene wat wij niet begrijpen is ons een wonder. Wanneer echter de daarbij in toepassing gebrachte beginselen worden verklaard, verdwijnt het wonderlijke ervan.

Toch bestaat er geen enkele reden waarom de zoogenaamde wonderen in den Bijbel niet onder de loep dienen genomen te

worden door het menselijk verstand. Is het vermelde wonder een werkelijke gebeurtenis, of is het een letterkundige manier om te onderrichten, zooals een zinnebeeld of gelijkenis? In sommige gevallen zal het onmogelijk blijken om dit te bepalen. De geheele Heilige Schrift, wonderen niet uitgezonderd, is vatbaar voor uitlegging of verduidelijking. Doch één ding is zeker, en dat is dat niet één van de wonderen in den Bijbel onverklaarbaar is.

De toegenomen kennis van onze dagen stelt de wonderen van vroeger eeuwen op ééne lijn met de alledaagsche gebeurtenissen van onzen tijd.

Gebeurtenissen

De in den Bijbel vermelde gebeurtenissen moeten op dezelfde intelligente wijze gelezen worden. Elke opgeteekende gebeurtenis dient gelezen te worden en verklaard volgens de ontwikkeling van de dagen waarin de gebeurtenis plaats had. In iedere eeuw aanvaardt de mensch inspiratie volgens zijn begrip. De Heere gebiedt en de mensch gehoorzaamt naarmate hij het gegeven gebod verstaat. 's Menschen vrijen wil wordt nimmer over het hoofd gezien door den Heere. Dit verklaart menig menselijk optreden in de lange geschiedenis van het menschdom.

De geest van kritiek

De bijbelkritiek wordt door de Heiligen der Laatste Dagen niet gevreesd. Nieuwe feiten met betrekking tot den Bijbel worden gretig gezocht. Voorgestelde gevolgtrekkingen worden eerbiediglijk overwogen en naar verdienste aangenomen of verworpen. Het minste van allen zijn de Heiligen der Laatste Dagen geneigd om maar iedere nieuwe stelling te aanvaarden, gemaakt met betrekking tot bijbel-oorsprong of -geschiedenis. Wij trachten zorgvuldig onderscheid te maken tusschen feiten en gevolgtrekkingen, en eischen het recht, tezamen met andere intelligente menschen, om voor onszelven te bepalen of gegeven opinies al of niet waarschijnlijk lijken.

De eenige waardige kritiek, of het den Bijbel of eenige andere menschenlijke bezitting betreft, is de naar waarheid zoekende. Er is een zekere soort van speurders die altijd dwalingen of fouten tracht op te sporen. Zulke negatieve critici zijn gevaarlijk, want zij vinden wel de fouten die elk menschenlijk werk aankleven, maar merken de waarheden niet. De positieve criticus zoekt naar de waarheid in het boek, in de wetenschap of in den mensch dien hij bestudeert; natuurlijk ontdekt hij bij zijn onderzoek ook de fouten; doch de vrucht van zijn pogingen is een weloverwogen oordeel. Men dient ons naar onze sterkte, niet naar onze zwakheid, te beoordeelen. We hebben geen belang bij „de dwalingen van Mozes”; we hebben noodig te verstaan waarin hij slaágte, indien we willen begrijpen hoe en waarom Israél het heilige land binnenging.

Afbrekende bijbel-kritiek is nutteloos. Opbouwende bijbelkritiek verhoogt het genot van het lezen en bestudeeren van het Boek der boeken. Wij dienen bij het bestudeeren van den Bijbel al onze kennis toe te passen, doch het werk dient begonnen te worden met het doel om de waarheid te ontdekken, en met een gebed om waarheid. Wie er zóó naar streeft zal altoos waarheid vinden.

De Bijbel geen menschenwerk

De poging om aan den Bijbel een zuiver menschelijken oorsprong toe te schrijven, is niet geslaagd. De menschenmenigte is er niet door overtuigd dat de feiten, door de bijbelkritiek tezamen gebracht, voldoende zijn om het geloof in de goddelijke bron van de Heilige Schriften te niet te doen. Overweeg de verklaring van een zeer geleerd denker (in 1928), Dr. J. A. Fleming, F. R. S.:

„De bovenmenschelijke oorsprong en de goddelijke autoriteit (van den Bijbel) worden ondersteund door vier onderliggende bewijsgronden, welke niet wederlegd kunnen worden. In de allereerste plaats komt de eenheid en de ongeëvenaardheid van deze literatuur. Er is geen andere literatuur, van welke oude volkeren ook, waarvan de samenstelling van 100 tot 1500 jaren in beslag nam en die uit meer dan zestig pennen vloeide, die de bijzondere eigenschap bezit, na tezamen gevoegd te zijn, als één boek te schijnen en niet als vele en waarvan al de gedeelten elkander verklaren en verduidelijken.

„Dan, in de tweede plaats, heeft deze literatuur een bijzondere toon van autoriteit. Zij argumenteert noch bewijst. Zij zegt en beweert eenvoudig.

„Het derde groote bewijs wordt gevonden in het voorspellend karakter ervan. Geen pogingen van de bijbelkritiek zijn in staat geweest om het feit weg te redeneeren, dat er voorspellingen van gebeurtenissen in voorkomen, en de vervulling ervan in latere tijdperken. De geschiedenis van het ras: de Hebreërs en de Joden, in welke deze literatuur haar oorsprong vond, is een eeuwig getuigenis van de inspiratie der Schrift.

„Dan, ten laatste, steekt er een bijzondere en bovennatuurlijke macht of kracht in haar woorden. Een eenvoudig vers ervan schijnt de menschelijke geest meer te beïnvloeden en te voeden dan bibliotheken vol van louter menschelijke woorden.

„Welk een verbazingwekkende macht bezit zij om de aandacht te trekken, van zonde te overtuigen, de verzekering van vergiffenis te schenken, een honger en dorst naar gerechtigheid te verwekken en zelfs den dood zijn verschrikking te ontnemen.

„Er bestaat geen door menschen geschreven literatuur welke maar het kleinste fragment van deze macht bezit.”

HET GEBRUIK VAN GEZEGENDE OLIE

President John A. Widtsoe

De Apostel Jacobus zegt: „Is er iemand krank onder u? dat hij tot zich roepe de ouderlingen der gemeente; en dat zij over hem bidden, hem zalvende met olie in den naam des Heeren”.

De Heiligen der laatste dagen, onder hemelsche openbaring, volgen deze methode van zich op den Heere beroepen tot het genezen van de zieken.

Zuivere olijfolie wordt gezegend door degenen die het noodige gezag dragen in het Priesterschap, voor het zalven van de zieken. De aldus gezegende olie is gewijd en ter zijde gezet, enkel en alleen om gebruikt te worden bij het zalven der zieken en nergens anders voor.

Sommige hebben dit speciale, heilige gebruik van gezegende olie niet begrepen en hebben ze ten allen tijde voor allerlei doeleinden gebruikt. Dit dient men niet te doen. Gezegende olie dient uitsluitend gebruikt te worden bij de plechtigheid van het zalven dergenen die ziek zijn en geloof genoeg hebben om de Ouderlingen te roepen om hen te zalven.

Kerkleden dienen dit te begrijpen en ernaar te handelen. Olijfolie is dikwijls een geneesmiddel bij lichamelijke ongesteldheid, zoowel als een smakelijk voedsel, maar behoeft niet gezegend te worden voor zulke doeleinden, behalve den zegen des Heeren dien wij afbidden over al wat wij in het leven nuttigen.

EVANGELISCHE VRAGENBUS

Vraag: De naam van den stichter van uw Kerk staat niet in den Bijbel. Als Joseph Smith waarlijk een Profet Gods was, wist God het reeds lang van te voren en zou Hij er zeer waarschijnlijk wel melding van gemaakt hebben. Dit deed Hij echter niet. Hoe verklaart gij dit?

Antwoord: Verklaaren waarom God zekere dingen doet of niet doet is niet zoo gemakkelijk als men soms wel denkt. De dichter zegt:

»God volgt geheimnisvolle paan
 Bij al Zijn wonderwerk;
 Hij plant Zijn voet op d' oceaan,
 Rijdt op den storm door 't zwerck.

Met onnaspeurbaar overleg
 En feilloos alverstand
 Houdt Hij Zijn Meesterplannen weg
 En heerscht met Vorstenhand.«

Beschouwen wij evenwel de vraag eens uit een ander oogpunt. Heeft God ooit een van Zijn dienstknechten de profeten bij name genoemd voordat zij op aarde kwamen? Van den Heiland kan dit in zekeren zin gezegd worden, maar sluit men dien buiten, dan vindt men niemand. Te vergeefs zoekt men naar de namen

van Jesaja en Jeremia voordat de boeken van die Godsmannen bij de heilige verslagen gevoegd werden. Vruchteloos ook naar Ezechiël, Daniël en die lange rij van oud-testamentische zieners welke hen gevolgd is.

En welke nieuw-testamentische figuur is bij name genoemd voordat hij optrad op het Bijbelsche tooneel? Johannes de Dooper? Nergens te vinden in de toen bestaande boeken. Petrus, Jacobus, Johannes of Paulus? Johannes de Dooper wordt door den Engel genoemd: „Gij zult zijn naam heeten: Johannes”, maar nogmaals: in de toen bestaande boeken vindt men hem niet.

De Bijbel is langzamerhand ontstaan. Het Bijbelboek is niet één boek, maar een collectie van zes-en-zestig boeken. En als men zegt: de namen van Jesaja en Jeremia, van Ezechiël en Daniël, van Petrus en Paulus staan allemaal in den Bijbel, maar Joseph Smith vindt men er niet in vermeld, dan bedenke men dat Joseph Smith geen uitzondering is. Is Joseph Smith waarlijk een Godsman, dan staan zijn geschriften op één lijn met de zes-en-zestig geschriften welke wij Bijbel noemen. En in *dien* zin staat zijn naam dus wel degelijk in de Schrift, want waar God een Ziener en Profet verwekt, daar neemt de collectie van geschreven Godsspraak toe.

VERSTAAT GIJ FRIESCH?

Zoo ja, dan kunt gij het navolgende wel lezen; zoo niet, dan zult gij het wellicht eens met het Hollandsch willen vergelijken. Zie Openbaring 14:6 en 7.

Iepenbiering 14:6 en 7.

En ik seach in oare ingel, fleanende yn 'e midden fen 'e himel, en hy hie it ivich Evangeelje, om it to forkindigjen dyjingen, dy 't op 'e ierde wenje, en alle naesje en stamme en tael en folk, sizzende mei in lûde stimme: Freezje God en jow Him eare; hwent de ûre fen syn oardiel is kommen; en bid Him oan, dy't de himel en de ierde skepen hat, en de sé en de boarnen fen 'e wetters.

(It Nye Testamint út it Gryksk oerset yn it Frysk fen Dr. G. A. Wumkes).

AMSTERDAMSCH E CONFERENTIE

Herhaalde aankondiging: Zaterdag 2 en Zondag 3 September Amsterdamsche Districts Conferentie. Des Zondags drie bijeenkomsten: 10 uur, 15 uur en 19 uur. Hoogstwaarschijnlijk nog een bijeenkomst: een doopdienst, welke in de Zondagmorgensamenkomst zal worden aangekondigd.

Uit allerlei gemeenten bereiken ons geruchten en berichten van flinke groepen conferentiegangers. Dat belooft een groote opkomst!

Het onderwerp? Het Mormoonsche Huwelijk — trouwen voor de Eeuwigheid; echtparen in den Hemel; de Zendeling en het huwelijk enz. enz.

Komt allen en brengt uw vrienden mee!

DE STER NEDERLANDSCH ORGAAN VAN DE
LATERDAGSCHE HEILIGEN

Redacteur: FRANK I. KOOYMAN - Assistent: LOUIS H. HAGEN

MERKWAARDIGE VROUWEN UIT DE SCHRIFTEN

(Versjes, opgezegd bij een reeks tableaux vivants)

1. Eva, de Moeder aller levenden

Eva werd door God verkozen
In de heemlen, lang geleden,
Vóór het eerste starrenglören
Over 't menschenpaar in Eden.

Zij verliet de mooie gaarde,
Bloem en vrucht, om onzentwille ;
Koos deze onherbergzame aarde
Met haar stormen, gure en kille.

Als zij Adam al verleidde,
Daar heeft tegen opgewogen,
Dat z' aan 't Moederschap zich wijdde,
En zóó Adam mocht verhoogen.

2. Sarah, de Moeder van Izaäk

Door tallooze scharen wordt eer haar gebracht,
De groote Moeder van het uitverkoren volk,
Die voor geen afgodsbeeld zich boog,
Maar met haar echtvriend-hemeltolk
Naar verre, vreemde landen toog
Tot heil van heel haar nageslacht.

Geen sidd'rende grashalm was Sarah, o neen !
De waard'ge gade van Gods eigen vrind ;
Die in haar Izaäk, haar zoon,
't Verbond van God bevestigd vindt,
Dat Juda's sceppter, Juda's troon,
Zal duren door alle eeuwigheên.

3. Rebekka, de Moeder van Jacob en Ezau

Een aardig meisje bij de put,
 In kleurige stoffage;
 Haar vroolijke liefvalligheid
 Geeft Abram's knecht courage:

„Mag ik wat drinken, meisjelief?”
 „O, wis, ook uw kameelen!”
 „Wilt g' ook” — dus Eliëzer weer,
 M' uw afkomst mededeelen?”

„Ik ben Rebekka, heer,” sprak zij,
 Zij deelt haar afkomst mede.
 Toen fluisterde des Heeren Geest:
 „Hier 's 't antwoord op uw bede!”

Hij deed een armband om haar pols
 En ging haar toen verhalen
 Van Abram en diens eedlen zoon,
 En rijkdom, niet te malen.

Blijmoedig hoort Rebekka toe
 En antwoordt: „Ouders, vrienden,
 't Is van den Heer en ik ga heen
 Om mijn ega te vinden.”

4. Rachel, de Moeder van Israël

Als Jacobs eerste liefd' zal nooit haar faam verflauwen,
 Zij werd op 't zwaarst beproefd, gedompeld werd z'in smart,
 Is daar een vrouw die niet met Rachel mee kan rouwen?
 Een die niet deelt de blijdschap van haar hart?
 Haar teerbeminde zoon: Jozef, de doodverklaarde,
 Zwaaide in Egypte eenmaal den onderkoningsstaf,
 Toen hij zijns vaders huis voor d' ondergang bewaarde,
 Ja, heel 't Egypteland ontrukte aan dood en graf.
 En dit is alles niet: hoewel niet d' eerstgeboren,
 Kreeg Jozef evenwel toch 't eerstgeboorterecht,
 En iemand met zijn naam, een Ziener uitverkoren,
 Een Laterdaagsch profeet, zou komen, werd voorzeggd.
 Neen, Jacob's wederga werd niet door God vergeten,
 Wat z' opgeofferd heeft staat in Zijn Boek gegrift;
 En 't verste nageslacht zal Rachels eernaam weten:
 In hemel en op aard staat die in vlammend schrift!

5. Asnath, de Moeder van Efraïm en Manasse

In een afgodisch land geboren en getogen
 Was Asnath, Jozef's vrouw : Semietisch vorstenkind.
 Z' aanbad afgoden, maar zoodra haar geestesoogen
 Geopend werden, was de Hemelheer haar Vrind.

Asnath was trouw aan God, zooals haar wedergade,
 Heeft eer en deugd bemind, want Jozef minde haar.
 Haar edel voorbeeld kwam haar kinderen te stade,
 Een moeder wordt veelal in 't nakroost openbaar.

Wie heeft er niet gehoord in deze laatste dagen
 Van Efraïm en van Manasse, Asnath's kroost ?
 Kan met zoo'n nageslacht haar glorie ooit vervagen ?
 Zij duurt door d' eeuwen voort, zoolang een zon nog bloost.

6. Sariah, de Moeder van de Amerikaansche tak van Jozef

„Sariah”, zoo sprak eens Lehi,
 „Laat ons gaan uit dit ons oord
 Naar een landsdeel van belofte,
 Want zoo kwam tot mij Gods woord.

En dus toog z' uit Palestina,
 Lehi's vrouwe, Sariah,
 Trok naar onbekende kusten,
 Nu genoemd Amerika.

Langs een weg vol van gevaren
 Trok zij dagen, maanden lang,
 Vol geloofsmoed en vertrouwen,
 In haar hart een blij gezang.

Een der grootste pioniersters
 Werd zodoende Sariah,
 Moeder van twee groote volken,
 Daar in Oud-Amerika.

Tot aan 't eind der eeuw'ge heuv'len,
 Zooals vader Jakob sprak,
 Strekken Jozef's zegeningen,
 „Jozef is een vruchtbre tak !”

7. Elizabeth, de Moeder van den voorlooper

De moeder van den Dooper! 't Was eeuwen van te voren
Voorspeld door mannen Gods, dat hij verschijnen zou:
Voorlooper van den Heiland! een eere, slechts beschoren
Aan ééne ziel op aard, geboren van een vrouw.

Geboren van een vrouw: Elizabeth, een moeder
Die heel de wereld roemt, waar men den Midd'laar mint;
Verkoren uit millioenen door den Heelalbehoeder —
Rechtvaard'ge moedertrots: mijn zoon — des Heilands vriend!

8. Maria, de Moeder van den Heiland

Heil, Reine Maagd, die aan Uw borst
Gekoesterd hebt den Levensvorst!
Een God: Jehova in den Hemel,
Werd Jezus in dit aardsch gewemel
Door Uw bemidd'ling, naar Gods wensch:
Een menschlijk God, een Godd'lijk mensch!
Gij leidet Zijne kinderschreden;
Aan Uwe knie heeft Hij gebeden:
„O, Vader in den Hemel, geef
Mij Uwe zorg zoolang ik leef”.
Maria, groot en minzaam tevens:
Uw moederschap was iets verhevens!

NAJAARSCONFERENTIES

en andere gebeurtenissen in de Zending

Wijzigingen voorbehouden, kondigen wij hiermede de dagen aan
waarop dit najaar verschillende belangrijke gebeurtenissen in onze
zending zullen plaats hebben:

Amsterdamsche Districts Conferentie: 2 en 3 September.
Gemeente Conferentie (in heel de zending): 24 September.
Opening O.O.V.: 4 en 5 October.
M-Mannen Conferentie: 14 en 15 October.
Utrechtsche Districts Conferentie: 28 en 29 October.
Zustershulpvereniging Conferentie: 12 November.
Rotterdamsche Districts Conferentie: 19 November.
Groninger Districts Conferentie: 10 December.

Een dubbel kwaad

Want een dubbel kwaad heeft Mijn volk bedreven: Mij, de Bron van
levend water, hebben zij verlaten, om zich regenbakken uit te houden,
gescheurde, die geen water houden. Jeremia.

VOOR JONGE OOGEN

Een Droom van de „woningen”

Kinderen, dezen keer ga ik het verhaal van een droom vertellen dat ik eens gelezen heb. Een dame die zeer rijk was droomde dat zij naar den hemel ging en dat zij langs de straten van de heerlijke stad liep, vergezeld van een gids, die haar den weg wees. Zij zag dat er een heel mooie woning gebouwd werd. Je weet, kinderen, dat de Heer Jezus over woningen gesproken heeft en Hij heeft niet gezegd dat ze allemaal gelijk zouden zijn. Hij sprak: „Vergadert u schatten in den hemel”, zoodat wij klaarblijkelijk iets te doen hebben, zoowel als God, met het klaarmaken van onze plaats in den hemel. Wij kunnen iets naar boven zenden — geen huizen en hoopen geld, maar goede daden, daden van liefde, daden van ootmoed, daden van minzaamheid en edelmoedigheid. Dat zijn de schatten welke rechtstreeks door de poorten de stad binnengaan.

Men spreekt wel eens van de gouden straten, die in den hemel zijn. Ik heb zoo'n stil vermoeden dat hier wel eens een andere soort van goud mee bedoeld kon worden. Zou het hemelgoud niet anders zijn dan het gele metaal van de aarde? Spreken wij niet van harten van goud? Denk daar eens over na. Ik moet nu tot den droom terugkeeren, dien ik zou gaan vertellen.

Deze dame liep langs de straten met haar gids en zij zag deze woning: èen prachtig gebouw. En zij zeide tot haar gids: „Van wien is dat? „Ik geloof dat zij het zelf wel graag had willen hebben. En zij was zeer verrast toen de gids antwoordde: „Dat is voor uw tuinman.” „Voor mijn tuinman?” vroeg zij, „och kom, die heeft op aarde nog nooit in zoo'n mooie woning gewoond; hij woonde in een heel klein huisje. Hij had een beter huis kunnen hebben als hij niet zooveel weggegeven had.”

De gids antwoordde daar niet op en zij liepen door. Weldra kwamen zij bij een heel gewoon huis. Het was niet leelijk, want er is niets leelijks in den hemel. Maar het was niet zoo'n mooie woning als die andere: lang niet zoo rijk-uitziend en aantrekkelijk. De dame zeide: „Van wien is dat?” En de gids antwoordde: „Dat is voor u.” „Voor mij?” sprak zij, „och kom, ik heb op aarde altijd in een sierlijk huis gewoond.” „Ja, dat weet ik”, sprak de gids en zijn stem klonk droevig, „maar de groote Koning des hemels doet Zijn best met de bouwstoffen die naar boven werden gezonden”.

Als je nu niet precies weet wat dat beteekent, moet je moeder of vader maar eens vragen. Het is heel treurig, niet waar, heel treurig dat er gezegd moet worden, dat met al Zijn liefde en goedheid de groote God Zelf beperkt was. Hij kon alleen maar Zijn best doen met de bouwstoffen die Hem toegezonden worden.

HOE MEN LEERT ONDERWIJZEN

(Vervolg van bl. 236)

Les 2 (voortzetting)

3. *Het uitleggen en grondig bewerken van waarheid.* Het is inderdaad verrassend hoeveel verschillende opvattingen er weggedragen worden door de leden eener klas van een eenvoudige uitlating van een onderwijzer. Een bijzondere „kijk” op het onderwerp past zich aan bij een persoonlijke ondervinding van een der leerlingen. Voor hem is er maar ééne uitlegging. Op een anderen leerling maakt die bijzondere „kijk” volstrekt geen indruk, of, vastgeknoopt aan een heel andere ondervinding leidt het tot een heel andere conclusie. Waarheden dienen uit allerlei gezichtshoeken bekeken te worden.

4. *Het inspireeren tot hooge idealen.* De mensch wordt gaarne naar hoogten opgevoerd. Hij wordt gaarne opgeheven uit zijn lager ik naar wat hij zal kunnen worden. Het is de leeraars groote vreugde, zijn klas in gespannen verwachting te houden ten aanzien van de heerlijkheden van het evangelieplan van leven en zaligheid. De volgende invloeden kunnen van den onderwijzer uitgaan: zedelijke opheffing, inspiratie, prikkel tot intellectuele ontwaking, spoorslag tot studie, persoonlijke vriendelijkheid, kloek aanvaarden van maatschappelijke plichten, aanmoediging in crisisdagen.

5. *Het aanmoedigen en richting geven aan uitdrukking.* De meeste leerlingen zijn doorgaans geneigd er maar stil bij te zitten en de anderen maar te laten praten. En toch houdt iedereen ervan mee te doen als het ijs maar eenmaal gebroken is. Het is de taak van den onderwijzer, in de allereerste plaats, een atmosfeer te scheppen van vlotte, onbelemmerde uitdrukking van gedachten en dan later mee te helpen om dat uitdrukken van gedachten doeltreffend te maken.

6. *Het ontdekken van der leerlingen betere zelf.* Een van de moeilijkste problemen bij het onderwijs is: den waren aard van onze leerlingen te weten te komen: onder het oppervlakkige voorkomen van den jongen te graven, bij wijze van spreken. Dit moet meeren-deels buiten de klas geschieden: dáár raakt men veel intiemer met hem bekend. Dat kost natuurlijk tijd en moeite, maar dat is waarlijk de sleutel van alle degeijk onderwijs.

7. *De inspiratie van voorbeelden zoowel als van voorschriften.* Toen Emerson verklaarde: „Wat ge zijt dondert zoo luid in mijn ooren, dat ik niet kan hooren wat ge zegt”, raakte hij de ware snaar aan voor onderwijzers. Honderden jongens en meisjes hebben stuwkracht gevonden in het goede voorbeeld van onderwijzer of onderwijzeres. Ze wilden hen nadoen. „Komt, volgt mij na” is de groote leus voor den onderwijzer. De Zondagsschoolleeraar leidt zijn klas op Zondagmorgen — in werkelijkheid onderwijst hij de

geheele week. Toen Elbert Hubbard zijn nieuwe gebod aan de oude Tien Geboden toevoegde: „Gedenk de weekdagen, dat gij ze heiligt”, moet hij zijn oog op Zondagsschoolleeraars gehad hebben. Iemand hoorde een student van een onzer kerkelijke scholen zeggen: „Mijn onderwijzer leert mij meer godsdienst met de manier waarop hij het korfbalspel speelt dan met de manier waarop hij theologie onderwijst.” Het was datgene wat Jezus deed dat Hem de Zaligmaker der wereld maakte. Hij was de grootste *leeraar* omdat hij de grootste *mensch* was.

Onderwijs geven is voorzeker een ingewikkelde kunst!

Vragen en wenken.

1. Wat is onderwijs geven?
2. Waarom is het noodzakelijk dat wij een helder begrip verkrijgen van wat onderwijs geven eigenlijk is?
3. Bespreekt het gewicht van het bouwen der lesvoordracht op een goeden grondslag van feiten.
4. Waarom zijn feiten-alleen geen garantie voor een goedgeslagde lesvoordracht?
5. Wat is de onderwijzer verplicht te doen met betrekking tot het groepeeren van waarheidsfeiten?
6. Bespreekt de beteekenis van onderwijsgeven als een uitleggen van de waarheid.
7. Bespreekt de plicht die op den onderwijzer rust, het betere zelf van den leerling te ontdekken.
8. Wat is gewichtiger bij het onderwijs geven, dat de leerling indrukken ontvangt (impressie) of dat hij zich leert uitdrukken (expressie)?

HOOGTIJDEN OP HET HUWELIJKSPAD

Omstandigheden tegen onzen wil doen ons nu pas de mededeeling plaatsen dat broeder Jacob Romijn en Zuster Margretha Winkster, zijne echtgenoot, den 8sten Augustus den dag herdacht hebben waarop zij vóór vijftig jaar in het huwelijk zijn getreden. Hoewel laat, sluiten wij ons aan bij de velen die hen gefeliciteerd hebben op dien heugelijken dag en wenschen het gouden echtpaar nog menig gelukkig jaartje! Broeder en Zuster Romijn wonen te Rotterdam: Narcissenstraat 65 C.

Broeder Gerrit Adrianus Tellekamp Booland en Zuster Alieda Tellekamp Booland, geb. Haller, wonende te Amsterdam, hopen den 4den October a.s. den dag te herdenken waarop zij veertig jaar geleden in den echt zijn getreden. Ook deze echtelingen feliciteeren wij (bij voorbaat in dit geval!) met dezen gedenkwaardigen feestdag. Stevene het huwelijksbootje straks veilig de gouden haven binnen!

ACHTER DE HORIZON

„Ik sta op het zeestrand. Dicht bij mij spreidt een schip de blanke zeilen in de morgenbries en zet koers naar het blauwe meer.

„Zij is een voorwerp van schoonheid en kracht, de *Amalia*, en ik sta haar na te turen totdat zij ten laatste nog maar een wit wolkenlintje is, daar waar zee en lucht samenvloeien.

„Dan zegt iemand naast mij: ‚Daar! Zij is verdwenen‘. Waarheen verdwenen? Uit mijn gezicht verdwenen — meer niet.

„Zij is nog evengroot van mast en romp als toen ze uit mijne nabijheid vertrok en even zeewaardig om haar levende lading naar de plaats van bestemming te voeren.

„Haar kleiner voorkomen ligt aan mij, niet aan haar, en op hetzelfde oogenblik dat iemand aan mijne zijde zegt: ‚Daar! zij is verdwenen!‘ zijn er anderen die daar ginds uitroepen: ‚Daar! daar komt zij!‘”

WILSVRIJHEID BINNEN GRENZEN

Alles getuigt van een vrijen wil van den mensch binnen zekere grenzen; ware hij niet vrij, zoo kon hij niets worden, geene zelfstandigheid bekomen, geene zedelijke waarde verkrijgen. God wilde, dat hij vrij zou zijn, om meer en meer een wezen, een persoon te worden; Hij gaf hem daartoe treffende vermogens, om die te gebruiken of ze ongebruikt te laten. Gebruikt hij ze, dan wordt hij wat; gebruikt hij ze niet, dan blijft hij staan; en misbruikt hij ze, dan gaat hij terug. Voortdurend wordt hij door God zelve gewaarschuwd door het geweten, en geen schepsel heeft zich dus ooit te beklagen, zoo hij den weg van het kwaad opgaat....

Zoo is dan de mensch in de schepping niet geplaagd als een stilstaand wezen, maar als een wezen in beweging; overal is werkzaamheid in de schepping, en de menschelijke geest alleen kan dus niet in rust zijn. Die geest heeft tot taak, na strijd te overwinnen en in die overwinning de som der zedelijke kracht te vergrooten, die in de wereld der geesten leeft.

Dr. G. J. Mulder.

INHOUD

De Bijbel	261	Najaarsconferenties.	272
Het gebruik van gezegende olie	267	Voor jonge oogen	273
Evangelische vragenbus	267	Hoe men leert onderwijzen	274
Verstaat gij Friesch?	268	Hoogtijden op het huwelijkspad	275
Amsterdamsche Conferentie	268	Achter de horizon	276
Merkwaardige vrouwen uit de Schriften.	269	Wilsvrijheid binnen grenzen	276

Uitgegeven door de Nederlandsche Zending, Crooswijkschesingel 16 B, Rotterdam. — Verkrijgbaar in alle vertakkingen der Zending

Abonnementsprijs per jaar: Nederland f3.—, Buitenland f4.—.

Afzonderlijke nummers 15 cent.